

SMERNICA
predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a vedúcej Kancelárie Najvyššieho súdu
Slovenskej republiky

č. 7/2019

z 15. januára 2020

o vybavovaní oznámení o protispoločenskej činnosti na Najvyššom súde Slovenskej
republiky a v Kancelárii Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

Na zabezpečenie jednotného postupu sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a organizačných útvarov Kancelárie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „kancelária“) pri vybavovaní oznámení, ktoré sa týkajú kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti (ďalej len „protispoločenská činnosť“) podľa § 10 ods. 8 zákona č. 54/2019 Z. z. o ochrane oznamovateľov protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“) vydávame túto smernicu:

Čl. 1
Úvodné ustanovenia

(1) Táto smernica upravuje postup predsedu najvyššieho súdu a organizačných útvarov kancelárie pri vybavovaní oznámení o protispoločenskej činnosti (ďalej len „oznámenie“), podrobnosti o oprávneniach zodpovednej osoby pri preverovaní oznámení, o spracúvaní osobných údajov a o zachovaní mlčanlivosti v rámci vybavovania oznámení doručených najvyššiemu súdu a kancelárii.

(2) Účelom tejto smernice je zabezpečiť podmienky poskytovania ochrany sudcom najvyššieho súdu a osobám v pracovnoprávnom vzťahu s kanceláriou v súvislosti s oznamovaním protispoločenskej činnosti a upraviť práva a povinnosti uvedených osôb pri oznamovaní protispoločenskej činnosti.

(3) Sudca najvyššieho súdu a osoba v pracovnoprávnom vzťahu s kanceláriou dbá na to, aby v ich konaní pri výkone pracovných činností na najvyššom súde a v kancelárii neboli znaky protispoločenskej činnosti a aby sa ich konanie tak ani nejavilo.

(4) Dohľad nad dodržiavaním pravidiel prijatých za účelom predchádzania protispoločenskej činnosti a nad efektívnosťou zavedených nápravných opatrení vykonáva predseda najvyššieho súdu a vedúci kancelárie.

Čl. 2
Základné pojmy

Na účely tejto smernice sa rozumie

- a) chráneným oznamovateľom osoba, ktorá podľa zákona urobila kvalifikované oznámenie, o čom jej prokurátor alebo orgán, ktorý je príslušný na konanie o správnom delikte, doručí písomné oznámenie o poskytnutí ochrany,
- b) zamestnancom sudca najvyššieho súdu alebo zamestnanec kancelárie,
- c) zamestnávateľom predseda najvyššieho súdu alebo kancelária,
- d) zodpovednou osobou, ktorá plní úlohy predsedu najvyššieho súdu ako zamestnávateľa podľa § 10 ods. 4 až 7 a podľa § 11 zákona, osoba písomne poverená predsedom najvyššieho súdu; taká zodpovedná osoba je viazaná len pokynmi predsedu najvyššieho súdu,
- e) zodpovednou osobou, ktorá plní úlohy kancelárie ako zamestnávateľa podľa § 10 ods. 4 až 7 a podľa § 11 zákona, sekretariát podpredsedníčky najvyššieho súdu; táto zodpovedná osoba je viazaná len pokynmi vedúceho kancelárie,
- f) preverovanou osobou osoba alebo organizačný útvar zamestnávateľa, ktorých konanie alebo nekonanie je predmetom oznámenia,
- g) odvetnou činnosťou akékoľvek priame alebo nepriame konanie alebo opomenutie, ku ktorému dochádza v pracovnom kontexte, je vyvolané interným alebo externým oznámením alebo zverejnením informácií o protispoločenskej činnosti a oznamovateľovi spôsobuje alebo môže spôsobiť neopodstatnenú ujmu; výsledkom odvetnej činnosti je aj odvetné opatrenie podľa čl. 6.

Čl. 3 **Podávanie oznámení**

(1) Oznámenie možno podať v písomnej forme na adresu zamestnávateľa alebo v elektronickej forme na adresu korupcia@nsud.sk. Oznámenie musí byť čitateľné, zrozumiteľné a musí byť z neho zrejmé, na akú protispoločenskú činnosť poukazuje. Oznámenie možno podať aj ústne do zápisnice. Pri spisovaní zápisnice sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu.¹⁾

(2) Oznamovanie protispoločenskej činnosti uskutočnené v dobrej viere a na základe opodstatnených dôvodov sa nepovažuje za porušenie zmluvnej povinnosti zachovávať mlčanlivosť ani za porušenie povinnosti zachovávať mlčanlivosť podľa osobitných predpisov,²⁾ ak ide o povinnosť vyplývajúcu z výkonu zamestnania, povolania, postavenia alebo funkcie a nejde o povinnosť mlčanlivosti v súvislosti s ochranou utajovaných skutočností, poštového tajomstva, obchodného tajomstva, bankového tajomstva, telekomunikačného tajomstva alebo daňového tajomstva, ochranou dôverných štatistických údajov, nejde o povinnosť mlčanlivosti v súvislosti s poskytovaním a sprístupňovaním údajov zo zdravotnej dokumentácie, o povinnosť mlčanlivosti príslušníkov spravodajských služieb alebo o povinnosť mlčanlivosti pri poskytovaní právnych služieb. Rovnako sa oznámenie protispoločenskej činnosti uskutočnené v dobrej viere a na základe opodstatnených dôvodov nepovažuje ani za porušenie lojálnosti voči zamestnávateľovi a nevedie k strate dôvery medzi zamestnancom a zamestnávateľom.

¹⁾ Zákon č. 9/2010 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov.

²⁾ Napríklad § 81 písm. f) Zákonníka práce, § 11 ods. 2 písm. k) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení zákona č. 164/2008 Z. z., § 30 ods. 10 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 8 ods. 3 zákona č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme v znení zákona č. 307/2014 Z. z., § 111 ods. 1 písm. c) zákona č. 55/2017 Z. z. o štátnej službe a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

(3) Podaním oznámenia podľa zákona nie je dotknutá povinnosť oznámenia trestného činu alebo prekazenia trestného činu.

Čl. 4

Prijímanie a evidencia oznámení

(1) Zodpovedná osoba je povinná oznámenie prijať.

(2) Zodpovedná osoba eviduje oznámenia v evidencii oznámení oddelene od evidencie ostatných písomností. Evidenciu oznámení zodpovedná osoba vedie podľa § 11 ods. 1 zákona.

Čl. 5

Preverovanie oznámení

(1) Preverovanie oznámenia je činnosť, ktorou sa zisťuje skutočný stav veci a jeho súlad alebo rozpor so všeobecne záväznými právnymi predpismi alebo vnútornými aktmi riadenia. Za preverenie oznámenia sa považuje aj postúpenie veci na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov.

(2) Zodpovedná osoba posúdi na základe obsahu a ďalších znakov doručeného oznámenia, či ide o oznámenie o protispoločenskej činnosti, oznámenie o závažnej protispoločenskej činnosti alebo iné podanie a rozhodne o ďalšom postupe.

(3) Zodpovedná osoba je povinná preveriť každé oznámenie do 90 dní od jeho prijatia. Túto lehotu možno predĺžiť o ďalších 30 dní. Zodpovedná osoba o predĺžení lehoty písomne upovedomí oznamovateľa, pričom uvedie dôvod predĺženia.

(4) Oznámenia preverujú zamestnanci, ktorí sa podieľajú na plnení úloh zodpovednej osoby a prizvané osoby na základe písomného poverenia zodpovednej osoby.

(5) Organizačné útvary kancelárie sú na základe žiadosti zodpovednej osoby povinné poskytnúť potrebnú súčinnosť pri preverovaní oznámenia, pri prerokovaní výsledkov preverenia oznámenia a pri spísaní zápisnice z preverenia oznámenia.

(6) Osoba, ktorá preveruje oznámenie, je oprávnená

a) vstupovať do objektov, zariadení, dopravných prostriedkov a na pozemky vlastnené alebo využívané zamestnávateľom,

b) vyžadovať od zamestnávateľa, od preverovanej osoby, prípadne od ďalších osôb v určenej lehote predloženie originálov dokladov, záznamov dát na pamäťových médiách, ich výpisov, vyjadrení a ostatných informácií potrebných na preverenie oznámenia a na zabezpečenie dôkazov o prípadnej protispoločenskej činnosti a odoberať ich aj mimo priestorov zamestnávateľa preverovanej osoby,

c) vyhotovovať kópie originálov dokladov, záznamov dát na pamäťových médiách, ich výpisov, vyjadrení a ostatných informácií potrebných na preverenie oznámenia a na zabezpečenie dôkazov o prípadnej protispoločenskej činnosti a nakladať s nimi,

d) vyžadovať od preverovanej osoby a jej zamestnávateľa súčinnosť potrebnú na preverenie oznámenia.

(7) O preverení oznámenia sa vyhotoví zápisnica.

(8) Zodpovedná osoba písomne oboznámi oznamovateľa s výsledkom preverenia oznámenia do desiatich dní od skončenia preverenia oznámenia. Ak bolo preverenie oznámenia skončené postúpením veci na vybavenie podľa Trestného poriadku alebo osobitných predpisov, zodpovedná osoba si vyžiada výsledok vybavenia v rozsahu, ako to umožňuje osobitný predpis a do desiatich dní od doručenia tohto výsledku s ním oboznámi aj oznamovateľa.

(9) Na preverenie oznámenia, vyhotovenie zápisnice o preverení oznámenia a na oznámenie výsledku preverenia oznámenia sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu.¹⁾

(10) Zodpovedná osoba informuje o výsledku preverenia oznámenia predsedu najvyššieho súdu alebo vedúceho kancelárie zaslaním zápisnice o preverení oznámenia a súčasne požiada o informáciu o prijatých opatreniach.

(11) Oznámenie nesmie byť pridelené na preverenie osobe,

a) proti ktorej oznámenie smeruje, ani osobe v jej riadiacej pôsobnosti,

b) ktorá sa zúčastnila na činnosti, ktorá je predmetom oznámenia,

c) o ktorej nepredpojatosti možno mať pochybnosti vzhľadom na jej vzťah k oznamovateľovi alebo k predmetu oznámenia.

(12) Ak oznámenie nemôže preveriť zodpovedná osoba z dôvodov uvedených v odseku 11, o príslušnosti na jeho preverenie a následné vybavenie rozhoduje predseda najvyššieho súdu alebo vedúci kancelárie.

(13) Ak sa obsah oznámenia alebo jeho časti týka iného zamestnávateľa ako predsedu najvyššieho súdu alebo kancelárie, zodpovedná osoba postúpi kópiu tohto oznámenia štatutárnemu zástupcovi tohto iného zamestnávateľa na ďalšie konanie podľa zákona.

(14) Podanie oznámenia podľa zákona nesmie byť dôvodom na vyvodzovanie dôsledkov, ktoré by oznamovateľovi spôsobili akúkoľvek ujmu. Čl. 6 sa uplatní primerane.

(15) Na preverenie oznámení o odvetnej činnosti a diskriminácii sa primerane použijú ustanovenia osobitného predpisu.¹⁾

Čl. 6

Odvetné opatrenie a odvetná činnosť

(1) Odvetné opatrenie alebo odvetná činnosť proti oznamovateľom je zakázaná. Nikto nemôže byť vystavený odvetným opatreniam, diskriminácii alebo disciplinárnemu konaniu za oznámenie protispoločenskej činnosti podané v dobrej viere alebo na základe odôvodnenej domnienky o porušení pravidiel prijatých za účelom predchádzania protispoločenskej

činnosti, ktoré presadzuje zamestnávateľ alebo za odmietnutie podieľať sa na protispoločenskej činnosti, aj keď by takéto odmietnutie malo viesť k strate obchodnej príležitosti zamestnávateľa. To neplatí, ak sa tento oznamovateľ podieľal na oznamovanej protispoločenskej činnosti a porušení súvisiacich pravidiel a predpisov.

(2) Odvetná činnosť zahŕňa najmä hrozby odvetných opatrení a pokusy o odvetu, izoláciu od ostatných zamestnancov, ponižovanie, zamedzenie kariérneho postupu, dočasné preloženie bez súhlasu zamestnanca, nepriaznivé služobné alebo pracovné hodnotenie alebo referencie, pokarhanie, znevýhodnenie, predčasné ukončenie pracovnoprávneho vzťahu na dobu určitú zo strany zamestnávateľa, skončenie pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa, znevažovanie dôstojnosti, ohováranie a iné poškodenie dobrej povesti, odvolanie z funkcie vedúceho zamestnanca, účelovú zmenu miesta výkonu práce, šikanovanie alebo iné formy obťažovania alebo diskriminácie.

(3) Za odvetnú činnosť sa nepovažuje pracovnoprávny úkon súvisiaci so skončením pracovnoprávneho vzťahu alebo zmenou pracovnoprávneho vzťahu, ktorý je dôsledkom právnej skutočnosti, ktorá nezávisí od posúdenia alebo rozhodnutia zamestnávateľa.

(4) Ak sa zamestnanec odôvodnene domnieva, že skončenie pracovného pomeru alebo zmena pracovného pomeru sa uskutočňuje ako odvetná činnosť, má právo oznámiť podozrenie o odvetnej činnosti zodpovednej osobe ešte pred jej uskutočnením.

(5) Zodpovedná osoba je povinná preveriť oznámenie oznamovateľa o tom, že sa proti nemu uplatňuje odvetná činnosť.

(6) Na prijatie a preverenie oznámenia o odvetnej činnosti sa primerane použijú ustanovenia čl. 4 a 5.

(7) Zodpovedná osoba je povinná podať správu o výsledku preverenia oznámenia o odvetnej činnosti do 15 dní od ukončenia preverenia oznámenia o odvetnej činnosti predsedovi najvyššieho súdu alebo vedúcemu kancelárie a zamestnancovi, ktorý oznámenie o páchaní odvetnej činnosti podal.

(8) Ak sa skutočnosť uvedená v oznámení o odvetnej činnosti preverením potvrdí, zodpovedná osoba do 30 dní od podania správy podľa odseku 7 v súčinnosti s predsedom najvyššieho súdu alebo vedúcim kancelárie navrhne nápravné a preventívne opatrenia na zabránenie odvetnej činnosti na pracovisku.

(9) Voči osobe, ktorá uplatňuje odvetné alebo iné nepriaznivé opatrenie alebo pácha odvetnú činnosť proti oznamovateľovi, sa uplatnia sankcie podľa zákona alebo podľa osobitného predpisu,³⁾ ktoré odrádzajú od uplatňovania takýchto opatrení alebo činností.

³⁾ Napríklad zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov.

(10) Bezdôvodné oznámenie o odvetnej činnosti, ktorá nie je odvetnou činnosťou podľa odseku 2, s cieľom poškodiť iného zamestnanca, sa považuje za zneužitie práva podľa odseku 5. Za zneužitie práva na oznámenie odvetného opatrenia je možné vyvodiť sankcie podľa odseku 9.

Čl. 7

Ochrana oznamovateľa

Ochranu oznamovateľa upravujú § 3 až 8 a § 12 zákona.

Čl. 8

Povinnosť zachovávať mlčanlivosť

Zodpovedná osoba, zamestnávateľ a zamestnanci sú povinní zachovávať mlčanlivosť o totožnosti oznamovateľa a o skutočnostiach, o ktorých sa dozvedeli pri preverovaní oznámenia.

Čl. 9

Spracúvanie osobných údajov a ochrana osobných údajov oznamovateľa

(1) Pri spracúvaní osobných údajov získaných pri preverovaní oznámenia sa postupuje podľa osobitných predpisov.⁴⁾

(2) Zodpovedná osoba na účely evidencie a preverovania oznámenia spracúva osobné údaje v tomto rozsahu:

a) meno, priezvisko, pobyt oznamovateľa a organizačný útvar, na ktorom je oznamovateľ zaradený,

b) meno, priezvisko osoby, voči ktorej je oznámenie podané a názov jej pracovného miesta a organizačný útvar, na ktorom je osoba zaradená,

c) meno, priezvisko osoby, ktorá podáva zodpovednej osobe k oznámeniu vysvetlenie a názov jej pracovného miesta a organizačného útvaru, na ktorom je zaradená.

(3) Osobné údaje uvedené v odseku 2 sa uchovávajú tri roky odo dňa prijatia oznámenia.

(4) Oznamovateľ poskytuje také osobné údaje, ktoré sú pravdivé a aktuálne, aby sa nezmarilo preverovanie.

(5) Oznamovateľ má práva podľa osobitných predpisov⁴⁾ a osobitného vnútorného aktu riadenia.⁵⁾

⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4. 5. 2016).

Zákon č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 221/2019 Z. z.

⁵⁾ Smernica vedúceho Kancelárie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. 7/2018 o postupe pri poskytovaní informácií dotknutým osobám a o vybavovaní žiadostí o výkon práv dotknutých osôb.

Čl. 10
Spoločné ustanovenie

Oznamovanie protispoločenskej činnosti podľa tejto smernice zahŕňa oznámenie predpokladanej alebo uskutočnenej protispoločenskej činnosti, oznámenie odvetnej činnosti alebo odvetného opatrenia podľa čl. 6 ods. 2, oznámenie konfliktu záujmu a oznámenie nedodržavania pravidiel prijatých za účelom predchádzania protispoločenskej činnosti.

Čl. 11
Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa smernica číslo: KP 61/2015 o vnútornom systéme vybavovania podnetov súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti.

Čl. 12
Účinnosť

Táto smernica nadobúda účinnosť 15. januára 2020.

JUDr. Jarmila Urbancová
podpredsedníčka Najvyššieho súdu Slovenskej republiky
zastupujúca predsedu Najvyššieho súdu Slovenskej
republiky, ktorého funkcia nie je obsadená

Mgr. Patrícia Špacírová
vedúca Kancelárie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky